

LEGAL UPDATE

12-jarige mag zelfstandig beslissen om medische behandeling te staken

Datum: 17 mei 2017

De afgelopen weken verschenen meerdere berichten in het nieuws over een jongen van twaalf jaar, David, die geen chemotherapie wilde ondergaan als vervolgbehandeling. Door de vader van David werd een kortgeding aangespannen tegen Stichting De Jeugd- & Gezinsbeschermers, die de voogdij over David heeft en zijn keuze om geen behandeling meer te willen ondergaan respecteerde. De vader vorderde vervangende toestemming voor het door David ondergaan van chemotherapie. Inmiddels heeft de rechtbank afgelopen vrijdag 12 mei [uitspraak](#) gedaan en de vordering van de vader afgewezen.

Bij David is in november 2016 een hersentumor geconstateerd. De tumor is operatief verwijderd en na een bestralingskuur werd David 'schoon' verklaard. Volgens het behandelplan was de volgende stap chemotherapie, maar David heeft aangegeven dit niet te willen en slechts nog door alternatieve genezers geholpen te willen worden. Hij werd hierin gesteund door zijn moeder. Omdat dit in strijd was met het behandelplan en mogelijk tot schade voor de gezondheid van David zou leiden, is David in december 2016 onder toezicht gesteld en onder voogdij van de Stichting gekomen.

Na een onderzoek van een jeugdpsychiater die in december 2016 oordeelde dat David wilsonbekwaam was om zelf een beslissing te nemen over zijn behandeling, heeft hij de bestralingstherapie afgemaakt. Nadat David opnieuw aangaf geen vervolgbehandeling meer te willen, is nieuw onderzoek gedaan naar de wilsbekwaamheid van David, waarin hij (nu wel) 100% wilsbekwaam werd bevonden. De voorzieningenrechter heeft nu het verzoek van de vader om vervangende toestemming, waarmee David wel chemotherapie zou moeten ondergaan, juridisch getoetst.

Ingevolge de Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (Wgbo) heeft een minderjarige vanaf de leeftijd van twaalf jaar het recht om tegen de wil van zijn ouders zelfstandig een geneeskundige behandelingsovereenkomst met een arts of instelling aan te gaan. Betekent dit echter ook dat een twaalfjarige tegen de wil van de ouder(s) een noodzakelijke geneeskundige behandeling mag weigeren? De voorzieningenrechter oordeelde als volgt.

Bij medische vraagstukken waarin de keuze van een minderjarige centraal staat, is het essentieel dat de minderjarige zijn keuze weloverwogen heeft kunnen maken. De wetgever gaat ervan uit dat minderjarigen van twaalf jaar en ouder in beginsel wilsbekwaam zijn. De uiteindelijke verantwoordelijkheid over de beoordeling van de wils(on)bekwaamheid rust op de behandelend arts. Vervangende toestemming is bij een minderjarige twaalf jaar of ouder alleen mogelijk indien de minderjarige wilsonbekwaam wordt geacht. De vader voert dan ook aan dat het rapport van 27 maart 2017, waarin David wilsbekwaam wordt geacht, niet rechtsgeldig zou zijn omdat zowel David als beide ouders daarvoor geen schriftelijke toestemming hebben gegeven.

Na toetsing van de beschikbare psychiatrische rapporten en de beweegredenen van David, komt de rechter tot de conclusie dat er voldoende grond bestaat om David wilsbekwaam te achten. Het besluit van de arts en het ziekenhuis om de beslissing van David te respecteren en de chemotherapie te staken is gebaseerd op dit rapport en is conform het beleid van het ziekenhuis en de geldende wettelijke regels. Er is geen reden om aan te nemen dat David geen toestemming zou hebben gegeven voor het onderzoek door de psychiater, nu hij daar zelf aan heeft meegewerkt. Het rapport is dan ook rechtsgeldig tot stand gekomen. De vordering van de vader wordt afgewezen.

VAN BENTHEM & KEULEN

ADVOCATEN | NOTARIAAT

De rechtbank overweegt ten overvloede begrip te hebben voor het standpunt van Davids' vader. Uit de keuze van de wetgever om wilsbekwame patiënten van twaalf jaar en ouder het recht toe te kennen om, ook in levensbedreigende situaties zelf te mogen beslissen over een medische behandeling, volgt echter dat die beslissing van de minderjarige moet worden gerespecteerd. Het recht om die keuze te maken vloeit immers direct uit het zelfbeschikkingsrecht voort.

Dit is een Legal Update van de praktijkgroepen Aansprakelijkheid & Verzekering en Zorg & Social domein (met dank aan Kevin Knol).

Voor meer informatie:

Petra klein Gunnewiek

+31 30 25 95 726

petrakleingunnewiek@vbk.nl

Wouter Koelewijn

+31 30. 25 95 553

wouterkoelewijn@vbk.nl